

Анастасія МОЦНА

*студентка першого курсу освітньої програми
«Суспільне і приватне врядування»,
НаУКМА*

АНАЛІЗ РИНКУ ПРАЦІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Ключові слова: безробіття, зайнятість, заробітна плата, робочі місця, міграція праці, ринок праці.

Мета дослідження – визначити проблеми ринку праці, що виникли після 24 лютого 2022 року.

Повномасштабне вторгнення РФ в Україну призвело до фізичних руйнувань цивільної та економічної інфраструктури, втрати виробництв, порушення логістичних і виробничих зв'язків» [1].

У дослідженні Групи «Рейтинг» визначено, що третина опитаних українців зазнали матеріальних втрат унаслідок війни. Серед них 62 % громадян, що проживають на територіях бойових дій, 52 % мешканців деокупованих територій, 23 % – не окупованих територій. Одним із найвідчутніших негативних наслідків кризи, спричиненої війною, є втрата доходів працездатного населення: «падіння доходів у період війни у 64 % українців. Зокрема у 18 % опитаних незначно зменшився дохід, у 32 % – значно зменшився, 14 % втратили практично всі доходи» [2].

Масштабні втрати робочих місць, внутрішня та зовнішня міграція працездатного населення в період повномасштабної війни призвели до загострення ситуації на ринку праці. Зростання безробіття відбулося через спад економічної активності та збільшення кількості безробітних особами з прифронтових територій, які потребують працевлаштування.

«Важливим чинником є й зовнішня міграція. Згідно з даними мобільних операторів, щодня протягом квітня – вересня 2022 р. кількість осіб, які перебували за межами України, становила приблизно 3,2 млн осіб. Водночас 23 % втікачів від війни вдалося зберегти роботу в Україні та працювати дистанційно. Більшість із них мають намір повернутися в Україну» [1].

Зменшення кількості безробітних потребує невідкладних заходів уряду. «У вересні 2022 року розпочалося поступове відновлення ринків праці регіонів, постраждалих від воєнних дій: приріст вакансій порівняно із серпнем у Харківській області становив 25 %, у Миколаївській – 22 %, Чернігівській – 23 %, Київській – 23 % та Одеській – 22 %. Однак попри поступове зростання кількості вакантних робочих місць, пропозиція робочої сили все ще значно перевищує попит» [1].

У довгостроковій перспективі на ринку праці спостерігатиметься збільшення навантаження на державний бюджет у соціальній сфері.

«Зростання рівня безробіття, соціальне відчуження, гендерна нерівність, дискримінація на робочому місці, у тому числі по відношенню до молоді, поширення бідності – серед головних негативних соціальних наслідків війни» [3, с. 2].

У малого бізнесу скорочуються можливості з фінансової підтримки свого штату працівників, малий та середній бізнес в Україні вже скоротив 1,07 млн працівників. Вимушена міграція призвели до зміни структури ринку праці. Попри поживавлення економічної активності в Україні та поступове повернення підприємців до роботи, багато все ще не відновили свою діяльність. Важливим завданням уряду є стабілізація ринку праці у повоєнний період, оскільки з'явилися різні групи населення, які постраждали від війни, зокрема, внутрішньо переміщені особи, серед яких діти та жінки, люди з обмеженими можливостями. Ці особи мають специфічні потреби, які повинні бути враховані при реінтеграції, у тому числі, працевлаштування [3, с. 3].

Висновки. В умовах воєнного стану знижується кількість робочих місць, зростає безробіття та зменшуються доходи працівників. Конфлікти та кризові ситуації негативно впливають на підприємницьку активність, знижуючи інвестиції та гальмуючи економічний розвиток. Однак, кризові періоди можуть стимулювати розвиток нових галузей та сприяти диверсифікації економіки. Відновлення економіки вимагає наявності кваліфікованих фахівців у різних галузях, таких як інженерія, будівництво, медицина, гуманітарна допомога тощо. Ринок праці може стати ключовим фактором у відновленні країни. Відновлення інфраструктури та розвиток нових секторів створюють нові можливості для працівників та підприємств. Підтримка соціальної захищеності та міжнародна співпраця також можуть сприяти покращенню умов на ринку праці.

Список використаних джерел

1. Ринок праці в умовах війни: тенденції та перспективи. URL: <https://niss.gov.ua/news/komentari-ekspertiv/rynok-pratsi-v-umovakh-viyny-tendentsiyi-ta-perspektyvy>
2. П'ятнадцяте загальнонаціональне опитування. Україна під час війни. Зайнятість і доходи (23-24 липня 2022). URL: https://ratinggroup.ua/research/ukraine/pyatnadcat_obschenaci_opros_ukraina_v_o_vremya_voyny_zanyatost_i_dohody_23-24_iyulya_2022_goda.html
3. Пищуліна О., Маркевич К. Ринок праці в умовах війни: основні тенденції та напрями стабілізації. Центр Разумкова. URL: <https://razumkov.org.ua/images/2022/07/18/2022-ANALIT-ZAPIS-PISHULINA-2.pdf>